

UITSPRAAK REGIONALE KLACHTENCOMMISSIE MIDDEN - NEDERLAND
7 februari 2023 (mondelinge uitspraak 2 februari 2023)

Zitting: 2 februari 2023 te Amersfoort

De commissie bevindt zich in De Brink op het terrein van
De mondelinge behandeling heeft via beeld -en geluidsverbinding plaatsgevonden.

Klachtnummer: KC 2023 – 010

1. De klacht

De klachtmelding vermeldt de volgende klacht:
Klaagster is het niet eens met de gedwongen opname. Zij wil naar huis en thuis zorg ontvangen.
Zij wil met ontslag.

2. De procedure

2.1. Bevoegdheid en ontvankelijkheid

De klachtencommissie (in het vervolg: de commissie) verklaart de klacht ontvankelijk als een klacht in de zin van de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

2.2. Het verloop van de procedure

- Op 26 januari 2023 heeft de commissie de klacht van klaagster ontvangen.
- Klaagster heeft de commissie toestemming gegeven voor het inzien van het dossier.
- Op 30 januari 2023 zijn aangeklaagde en de overige betrokkenen, zoals bedoeld in artikel 5 van het klachtenreglement, van de klacht van klaagster in kennis gesteld.
- Op 30 januari 2023 zijn de schriftelijke uitnodigingen verzonden voor de hoorzitting op 2 februari 2023.
- De commissie heeft op 1 februari 2023 van dhr. V. een schriftelijke reactie ontvangen.
- De hoorzitting heeft op 2 februari 2023 plaatsgevonden.
- De beslissing, zie punt 7, is op dezelfde datum aan klaagster, curator, aangeklaagde en de pvp meegedeeld (telefonisch).

Alle betrokkenen zijn van de ingebrachte stukken in kennis gesteld.

3. De feiten – voor zover van belang

Klaagster is geboren op Zij is sinds 2005 bekend met meerdere manisch psychotische episodes. Klaagster is op 8 december 2022 gedwongen opgenomen met een nieuwe manisch psychotische episode na afgifte van een zorgmachtiging.

Op 7 december 2022 heeft de rechtbank Midden Nederland, locatie Utrecht, een zorgmachtiging verleend tot en met 7 juni 2023, waarbij onder meer en relevant in het kader van de klachtmelding het opnemen in een accommodatie is toegewezen.

Op 8 december 2022 heeft de zorgverantwoordelijke klaagster onderzocht en op 8 december 2022 is de voorgenomen beslissing met haar besproken.

Op 8 december 2022 wordt de beslissingsbrief aan klaagster overhandigd tot het verlenen van verplichte zorg ter uitvoering van de zorgmachtiging en wordt klaagster namens de geneesheer-directeur schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissingen bij de klachtencommissie en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.

De zorgverantwoordelijke stelt in de brief van 8 december 2022 dat de volgende verplichte zorg zal worden gegeven, te weten het opnemen in een accommodatie, omdat het uitstellen daarvan niet langer verantwoord is voor klaagster of haar omgeving.

De zorgverantwoordelijke stelt dat klaagster langdurig manisch en psychotisch is. Zij is verslaafd aan alcohol en amfetamine. Hoewel zij onderkent dat het haar moeite kost om zich thuis goed te kunnen handhaven, onderschat zij de ernst van haar problemen en vindt zij psychiatrische behandeling in de vorm van medicatie en opname niet nodig. In het kader van de verplichte zorg wordt zij opgenomen op de opnamekliniek ... van

De zorgverantwoordelijke vindt dat klaagster op dit moment niet in staat is tot een redelijke waardering van haar belangen ten aanzien van de verplichte zorg die zij zal krijgen. De curator is het eens met verplichte zorg. De zorgverantwoordelijke vindt dat hij de voorkeuren van klaagster voor verplichte zorg niet kan volgen. Door het volgen van haar voorkeuren ontstaat wel een groot risico op ernstig nadeel, namelijk maatschappelijke teloorgang, verwaarlozing en het gevaar agressie over zichzelf af te roepen.

4. Toelichting van klaagster

Klaagster heeft ter hoorzitting een toelichting op haar klacht gegeven; deze wordt hieronder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Gevraagd hoe het met klaagster gaat antwoordt zij dat zij zich naar omstandigheden wel goed voelt. Zij zegt dat zij ook thuis ambulante hulp had kunnen krijgen. Op 7 december 2022 was de zitting bij de rechtbank en al direct op 8 december 2022 is zij opgenomen. Klaagster zegt dat zij niet zou weten waarom dit zo snel moest gebeuren en dat zij niet weet waarom zij is opgenomen. Klaagster wil naar huis en haar katten eten geven.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij niet met een psychiater heeft gesproken. Op de afdeling begrijpen ze ook de situatie voor de opname niet. Klaagster vertelt dat zij wel naar huis mag, maar dat zij 's avonds weer moet terugkomen. Een sleutel van haar woning heeft ze niet, dat gaat via de buurman.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij een gesprek heeft gehad met dhr. V. over een ontslagverzoek, maar dat hij dit niet goed vindt en hiervoor geen verzoek zal indienen. Andere gesprekken hebben er niet plaatsgevonden.

Gevraagd hiernaar antwoordt klaagster dat zij niet begrijpt waarom er nu wordt gezegd dat het beter met haar gaat. Het was in december niet anders. Zij was toen alleen een beetje boos op dhr. V.. Klaagster vertelt dat zij een eigen huis heeft, waar zij al tien jaar woont. Zij zegt dat ... voor junkies is en dat zij daar niet wil wonen, omdat zij niet verslaafd is. Klaagster wil naar een Beschermd Wonen waar zij haar katten mee mag nemen. Zij wil liever weet niet waar in Nederland met haar katten wonen. Over Beschermd Wonen zegt klaagster dat zij weet wat dat inhoudt en dat dit ook thuis kan plaatsvinden.

Gevraagd naar de vreemde mensen in haar huis antwoordt klaagster dat er niemand in haar huis komt. In de periode voor 7 december 2022 kwam er wel visite, maar dat zijn geen vreemde mensen. Er wordt wel schade veroorzaakt door anderen, maar daar heeft zij geen greep op en zij vertelt dat zij zelf ook een ruitje heeft ingetrapt. Zij zegt dat er op dit moment veel problemen zijn in haar huidige huis met de wijkagent en andere maatschappelijke instanties om haar heen.

Gevraagd of klaagster alles heeft kunnen zeggen wat zij heeft willen zeggen en of er goed naar haar is geluisterd, antwoordt zij dat zij naar huis wil met daar begeleiding of ergens anders heen waar de kat mee naar toe kan.

Gevraagd hiernaar antwoordt dhr. H. dat de bewindvoering is omgezet naar een curatelestelling. Hij onderschrijft alles wat dhr. V. en de wijkagent zeggen. Ook het behandelplan van de behandelaren onderschrijft hij. Dhr. H. zegt dat klaagster lastig te volgen is. De vreemde mensen zijn continu een bron van zorg. Het is in het huis na het overlijden van de echtgenoot van klaagster erger geworden. Hij maakt zich zorgen over klaagster en minder over de katten. Volgens hem zijn bij behandelaren, de wijkagent en bij hem bekend dat er mensen die geen toegang tot het huis van klaagster hebben, er wel allemaal in zitten.

Gevraagd of de pvp nog iets wil toevoegen, antwoordt zij dat klaagster op 8 december 2022 is opgenomen in verband met een manisch psychotische ontregeling, Er is volgen haar veel onduidelijkheid over de opname geweest . Klaagster is na de opname in ... inmiddels overgeplaatst naar Ernstig nadeel is niet aan de orde volgens de pvp.

5. Weerwoord van aangeklaagde op de klacht

Ter zitting heeft aangeklaagde verweer gevoerd; dit wordt hier onder, voor zover van belang, samengevat en zakelijk weergegeven.

Hiernaar gevraagd antwoordt dhr. V. dat hij verrast is door de klacht van klaagster. Er was op 2 januari 2023 een verzoek van de pvp tot overplaatsing en nu verblijft klaagster in ... ter overbrugging naar Dhr. V. heeft klaagster op 16 januari 2023 gesproken en heeft nooit de vraag gehoord over een ontslag. Dhr. V. zegt dat het met klaagster op de afdeling goed gaat. Ook het contact met het Fact team is goed. Dhr. V. vult aan dat er al jaren sprake is van bemoeizorg, Klaagster staat hier soms wel en soms niet voor open. Om meer zorg te kunnen bieden, nu het ernstig nadeel steeds meer aan de orde is, is er een zorgmachtiging aangevraagd en verleend. Ook de ondercuratelestelling en de aanvraag Wlz is om deze reden gerealiseerd. Er is sprake van maatschappelijke teloorgang en van een onveilige situatie door de aanwezigheid van steeds vreemde mensen in huis en een dreigende ontruiming van de woning. Als tussenoplossing voor een verblijf van klaagster in het Domus Leger des Heils ... is voor gekozen, waar klaagster zelf om heeft gevraagd. Dhr. V. heeft klaagster op 7 of 8 december 2022 het laatst gesproken, zij wordt door de SPV en een ervaringsdeskundige bijgestaan.

Gevraagd hiernaar antwoorden zowel dhr. V. als dhr. V. dat klaagster altijd een gesprek met hen kan aangaan. Klaagster kan contact met hen opnemen en een afspraak maken. Er is volgens dhr. V. bereidheid om met elkaar in gesprek te gaan, hetgeen klaagster lastig noemt.

6. Overwegingen van de Klachtencommissie

Gelet op de ingebrachte stukken en de informatie van wat ter zitting is besproken komt de commissie tot de volgende overwegingen.

De commissie heeft bij de klacht de rechtmatigheid van de verplichte zorg ter uitvoering van de door de door de rechtbank op 7 december 2022 afgegeven zorgmachtiging en de daarbij vastgestelde vormen van verplichte zorg te beoordelen.

Artikel 8:9 Wvvgz bepaalt dat de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of de zorgmachtiging een beslissing tot het verlenen van verplichte zorg niet neemt, dan nadat hij:

- a. zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene,
- b. met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd, en
- c. voor zover hij geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur.

Allereerst en meer in het algemeen overweegt de commissie dat verplichte zorg bij psychiatrische patiënten een ernstige inbreuk is op hun persoonlijke levenssfeer en/of lichamelijke integriteit. Deze inbreuk dient dan ook met de nodige waarborgen omkleed te zijn. Daarom worden er op zowel juridisch als medisch gebied eisen gesteld aan het mogen toepassen van verplichte zorg. Op juridisch gebied moet verplichte zorg voldoen aan de gronden van de Wvvgz en aan vormvoorschriften als vastlegging van het zorgplan en het uitreiken van een voldoende gemotiveerde schriftelijke kennisgeving van de verplichte zorg.

Verplichte zorg is een ultimum remedium. Als verplichte zorg noodzakelijk is, moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm en zo kort mogelijk. Verplichte zorg moet voldoen aan de uitgangspunten van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en zorgvuldigheid.

Wat betreft deze *formele* aspecten van de verplichte zorg en de beslissingsbrief van 8 december 2022 stelt de commissie vast dat deze voldoen aan de wettelijke vereisten die hieraan zijn gesteld.

De commissie overweegt dat uit de beslissingsbrief van 8 december 2022 blijkt dat klaagster bij aangeklaagde bekend is met een psychische stoornis.

De zorgverantwoordelijke heeft zich op 8 december 2022 op de hoogte gesteld van de gezondheidstoestand van klaagster en haar onderzocht. Hij heeft op 8 december 2022 overleg met klaagster gehad over de voorgenomen beslissing. De beslissing is op 8 december 2022 op schrift gesteld en voorzien van een schriftelijke motivering. De geneesheer-directeur heeft klaagster een afschrift van de beslissing gegeven en haar op 8 december 2022 schriftelijk in kennis gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon.

De commissie acht door aangeklaagde voldoende aannemelijk gemaakt dat zonder de opname een zodanig psychotisch toestandsbeeld in stand blijft dat er zich bij klaagster ernstig nadeel voordoet in de zin van art. 1.1. lid 2 onder a. Wvvgz.

De commissie acht met name aannemelijk dat het gedrag van klaagster, voortvloeiend uit haar psychotisch toestandsbeeld, zodanig ernstig is dat dit zonder de verplichte zorg leidt tot ernstig nadeel. Klaagster is langdurig manisch en psychotisch en heeft moeite om zich thuis, in een onveilige woonomgeving, staande te houden. De woonsituatie van de woonomgeving is onveranderd en zal bij ontslag opnieuw leiden tot ernstig nadeel. De commissie is van oordeel dat van behandelaren verwacht mag worden dat zij een gezamenlijke inspanning verrichten voor het realiseren van een rustige en veilige woonomgeving voor klaagster en dit in samenspraak vorm geven.

De commissie toetst de voorgestelde verplichte zorg tevens aan de vereisten van doelmatigheid (heeft de behandeling zin), proportionaliteit (staat het belang van behandelen in verhouding tot de dwang) en subsidiariteit (zijn er alternatieven).

Op grond van het bovenstaande is de commissie van oordeel dat de voorgestelde verplichte zorg doelmatig en proportioneel is.

Gelet op het bovenstaande is tevens aan het vereiste van subsidiariteit voldaan.

De commissie komt tot de conclusie dat de beslissing van aangeklaagde tot de opname voldoet aan de criteria van doelmatigheid, proportionaliteit, subsidiariteit en zorgvuldigheid en dat daarom aan het gestelde criterium in artikel 8:9 onder a. Wvvgz is voldaan.

De commissie verklaart de klacht voor wat betreft de vorm van verplichte zorg (de opname) op grond van artikel 8:9 Wvvgz **ongegegrond**.

7. Beslissing

De commissie verklaart de klacht: **Ongegrond**

Deze beslissing is genomen door:

Mw. mr. S.J.M. de Neeve, voorzitter,
Dhr. drs. R. Mentjox, psychiater,
Mw. drs. C.J.M.M. van de Gevel, algemeen lid.

In aanwezigheid van mw. mr. A.L. Duimel, ambtelijk secretaris (maakt geen deel uit van de commissie)

Ondertekening

Beroepsmogelijkheden

De commissie wijst klaagster en de zorgaanbieder op de mogelijkheid dat zij op grond van artikel 10:7 Wvvgz binnen zes weken na het bekend maken van deze uitspraak de rechter om een beslissing over de klacht kunnen verzoeken. Dit kunnen zij doen door zelf rechtstreeks een verzoekschrift in te dienen.

Zij kunnen hierbij een verzoek tot schadevergoeding (doen) indienen.